

ejende eller ejet af en forening med offentlig biblioteksdrift som hovedformål. Børnebiblioteker i folkeskoler skal dog være kommunale, jfr. § 3, stk. 6.

Da hovedansvaret for, at der findes et tidssvarende folkebibliotek, således i en årrække har påhvilet kommunen, forekommer det naturligt at foreslå, at folkebibliotekerne nu som hovedregel skal være kommunale. Dette er tillige i overensstemmelse med den udvikling, der allerede er i gang. Det kan således anføres, at i 1953-54 var 32 pct. af bibliotekerne kommunale, medens det tilsvarende tal pr. 15. oktober 1963 er 50 pct. Denne udvikling fortsætter stadig, idet næsten alle nyoprettede biblioteker er kommunale, ligesom der ved reorganisationer af biblioteker som regel sker overgang til kommunal drift.

Selv hvor der findes et selvejende eller forenings-ejet bibliotek, er det i almindelighed kommunen, der yder langt den største del af det stedlige bidrag til bibliotekets drift, og i sådanne tilfælde vil det være rimeligt, at kommunen også overtager det formelle ansvar for bibliotekets drift. Af hensyn til de biblioteksforeninger, der stadig er i stand til at yde tilskud af væsentlig betydning for bibliotekernes drift, er det dog i stk. 3 foreslået, at biblioteker fortsat kan være selvejende eller forenings-ejede, hvis biblioteksforeningens tilskud i forbindelse med andre private tilskud dækker mindst en sjettedel af bibliotekets samlede udgifter. Da der kun skal kunne ydes statstilskud til ét bibliotek i hver kommune, jfr. § 5, stk. 1, er det dog kun de selvejende biblioteker, hvis virkeområde ved lovens ikrafttræden var én kommune, der kan fortsætte deres virksomhed som statstilskudsberettiget folkebibliotek. For dog at sikre kommunalbestyrelsen en rimelig indflydelse på de selvejende bibliotekers drift foreslås det at disse skal ledes af en bestyrelse, hvori kommunalbestyrelsen er repræsenteret med mindst to medlemmer.

Som hovedregel skal *hver kommune* have sit bibliotek, dog at der overalt, hvor det er praktisk, bør indgås biblioteksforbund (jfr. bem. til § 2, stk. 1) mellem to eller flere kommuner. Mellem kommuner, der har indgået fuldstændigt skoleforbund, vil det af hensyn til samarbejdet mellem folkebibliotek og skolebibliotek være nødvendigt, at der også indgås biblioteksforbund, og dette foreskrives derfor i forslaget. Der findes imidlertid kommuner, hvor særlige forhold bevirker, at det vil være uhensigtsmæssigt at opretholde et selvstændigt bibliotek, f. eks. landkommuner, der grænser umiddelbart op til en købstadkommune. Befolkningen i sådanne landkommuner er ofte erhvervs-mæssigt og kulturelt knyttet så stærkt

til købstaden, at det vil være vanskeligt og økonomisk at etablere lokale foretagender, herunder bibliotek i landkommunen. Da der normalt ikke mellem købstaden og landkommunen eksisterer en jævnbyrdighed, som kan motivere dannelsen af et biblioteksforbund, bør der i stedet indgås en overenskomst mellem kommunerne, som fastlægger biblioteksbetjeningens form, omfang og den økonomiske godtgørelse herfor. Det foreslås derfor, at biblioteksdirektøren, hvor særlige forhold gør sig gældende, skal kunne godkende, at kommunens forpligtelse til at opretholde et folkebibliotek opfyldes ved overenskomst med en anden kommune om betjening gennem dennes biblioteks-væsen. Det er en forudsætning for godkendelse af en sådan ordning, at den kommune, der fritages for pligten til at opretholde et selvstændigt bibliotek, yder et beløb til biblioteksbetjeningen, som er tilstrækkeligt til, at biblioteksvirksomheden kan indrettes i overensstemmelse med de gældende normer.

Folkebiblioteket skal have *afdelinger for såvel børn som voksne*. Etableringen af et skolebibliotek fritager ikke kommunen for at opretholde en børnebiblioteksafdeling i folkebiblioteket, idet der her er tale om to forskellige opgaver, en skolemæssig og en biblioteksmæssig, som gensidig supplerer hinanden i forbindelse med børnenes uddannelse og udvikling. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med § 3 a, stk. 3, i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 12. januar 1961 om gennemførelse af lov om folkebiblioteker, hvorefter der i folkebibliotekernes bogvalg inden for alle områder skal tages hensyn til den for børn og unge egnede litteratur.

Efter den gældende lovs § 3, stk. 4, kan der normalt kun ydes tilskud til *ét bibliotek* i hver købstad eller hvert sogn, men der er dog mulighed for at yde tilskud til selvstændige biblioteker inden for mindre områder såsom et skoledistrikt eller andet mindre område. Sådanne mindre områder bør i fremtiden betjenes gennem filialer af kommunens hovedbibliotek, jfr. forslagens § 2, stk. 3, og det foreslås derfor i § 5, stk. 1, uden modifikationer fastsat, at statstilskud kun kan ydes til ét folkebibliotek i hvert virkeområde. Hermed bortfalder også den adgang, der siden biblioteksloven af 1931 har været til at yde statstilskud til selvstændige kommunale børnebiblioteker i folkeskoler, uanset om der fandtes andre stats-understøttede biblioteker inden for det pågældende område, jfr. den nugældende bibliotekslovs § 3, stk. 6. Der var med denne bestemmelse næppe tænkt på den mulighed, som på grund af aftrapningsreglerne for statstilskuddet forelå for de